

Rotterdam van nu

Door Joyce de Bruijn

Rotterdam — Weet u het nog? Een paar jaar geleden was het hele land in rep en roer over het toenemende aantal gsm-masten. De straling die ze uitzenden zou mensen ziek maken. Met zo'n ding op je dak zou je genetisch materiaal *stante pede* muteren! Een mobiel aan het oor zou een hersentumor veroorzaken, een zaktelefoon in je borstzak en je hart zou er vroeg of laat mee ophouden! Die verhalen zijn al jaren geleden verstonnd, terwijl de techniek in feite hetzelfde bleef.

Voor een deel komt dat doordat uitgebreid onderzoek niet heeft aangetoond dat de hoeveelheid elektromagnetische straling door telefoons en masten schadelijke effecten heeft. Maar Mieke Weterings, medisch milieukundige bij de GGD Rotterdam en Omstreken, denkt dat er meer heeft mee-gespeeld.

„Als iets nieuw is, maken mensen zich al gauw zorgen. Inmiddels lijkt iedereen het idee omarmd te hebben dat die masten nu eenmaal nodig zijn om met de mobiele telefoon een goed bereik te hebben. Bovendien verwachten mensen van de overheid dat dit soort zaken goed geregeld is.”

Daar komt bij, vermoedt ze, dat het plaatsingsbeleid van gsm-masten inmiddels goed geregeld is. Dikwijls zijn bouwvergunningen verplicht. „Is een provider van plan zo'n mast op jouw dak te plaatsen, dan is je toestemming nodig. Een verhuurder moet zijn huurders informeren, een Vereniging van Eigenaren moet de leden benaderen. Zegt de meerderheid van de bewoners van een flat nee,

dan komt de mast er niet. Zo'n beleid scheelt natuurlijk enorm. Want een deel van de ophef ontstond omdat mensen zo'n mast in hun buurt kregen opgedrongen.” Bovendien heeft bijna iedereen tegenwoordig een mobiel. „Veel mensen die ongerust waren, hadden zelf nog geen mobiele telefoon. Zij kregen dus een mast op hun dak en daarmee het gevoel dat ze de ellende van anderen over zich kregen uitgestort. Dingen worden veel eerder als bedreigend ervaren als mensen niet kunnen kiezen, of als ze er het nut niet van inzien. Die bedreiging verdwijnt kennelijk wanneer heel veel mensen er gebruik van gaan maken, als het heel dichtbij komt.”

De angst voor de gsm-masten heeft Weterings wel eens verbaasd. „Een gsm-mast moet in de hoogte staan, boven andere gebouwen uitsteken. De elektromagnetische straling die hij uitstraalt gaat horizontaal van de antennes af, net als een gerichte lichtbundel. Mensen moeten niet vlak voor die antennes gaan staan. Voor monteurs is er dan ook arbowetgeving. Maar in een kamer onder een mast vang je niets op. Verder maken mensen zich hier druk over, terwijl ze in huis misschien heel dichtbij aan veel schadelijker bronnen blootstaan.”

Want elektromagnetisme is praktisch overal. „Alle elektrische apparaten geven elektromagneti-

Zaterdag 9 oktober 2004

21

De angst voor gsm-masten is inmiddels verdwenen. 'Inmiddels lijkt iedereen het idee omarmd te hebben dat die masten nu eenmaal nodig zijn om met de mobiele telefoon een goed bereik te hebben', zegt Mieke Weterings, medische milieukundige bij de GGD Rotterdam en Omstreken. Foto Willem Moret/Cor Vos

Gsm-mast is de dreiging voorbij

sche velden af. Telefoons, magnetrons, inductiefornuizen en radio's. Een hoge dosis straling die radiofrequent van aard is, warmt weefsel op. Het zou dus kunnen zijn dat je huid een graad warmer wordt door die straling. De straling heeft bovendien de eigenschap weke onderdelen van het lichaam op te zoeken. Vandaar dat vroeger wel eens werd gedacht dat je van een mobiel aan je oor wel eens een tumor in je hoofd zou kunnen krijgen.”

Ze snapt wel waar de gedachtegang vandaan komt. „Bij de marine werden vroeger heel erg sterke zenders gebruikt, waar de matrozen aan dek wel eens blaren van kregen.”

Blaren zullen we niet krijgen van

mobieltjes, zoveel is hedentenda-ge wel duidelijk. Ook de gsm-zendmasten kunnen geen kwaad voor mensen in huis en op straat. Sterker: omdat er inmiddels zo ontzettend veel zijn, hoeven ze minder sterke signalen uit te zenden om met elkaar in verbinding te komen.

Weterings: „In de gezondheidssector worden altijd heel strenge normen gesteld. Men onderzoekt bij een grote groep mensen bij welke hoeveelheid straling de huid een halve graad opwarmt. Meer dan een halve graad vinden we onacceptabel. Dan stellen we vervolgens vast dat een apparaat maximaal die hoeveelheid straling gedeeld door tien mag afgeven. Om er zeker van te zijn dat het veilig is.”

mobieltjes, zoveel is hedentenda-ge wel duidelijk. Ook de gsm-zendmasten kunnen geen kwaad voor mensen in huis en op straat. Sterker: omdat er inmiddels zo ontzettend veel zijn, hoeven ze minder sterke signalen uit te zenden om met elkaar in verbinding te komen.

Weterings: „In de gezondheidssector worden altijd heel strenge normen gesteld. Men onderzoekt bij een grote groep mensen bij welke hoeveelheid straling de huid een halve graad opwarmt. Meer dan een halve graad vinden we onacceptabel. Dan stellen we vervolgens vast dat een apparaat maximaal die hoeveelheid straling gedeeld door tien mag afgeven. Om er zeker van te zijn dat het veilig is.”

Wenteltrap

Toch, erkent ze, zal er altijd een kleine groep zijn die last heeft van de straling. Dat geldt overigens voor veel milieuvraagstukken. Lichtoverlast, vervuilde lucht, laagfrequent geluid, waar het leeuwendeel van de burgers geen last van heeft, zal voor een enkeleling een kwelling zijn. „Er zijn ook altijd mensen die pas iets nieuws vertrouwen als onomstotelijk is bewezen dat het onschadelijk is. Zij zullen die nieuwe dingen gewoon niet gebruiken. De GGD is er ook voor vragen of klachten van individuele burgers die zich zorgen maken.”

Ze haalt vaak een citaat aan van een collega milieukundige: „Mensen zijn vaak bang voor dingen waarvoor ze niet bang hoeven te zijn, terwijl ze niet bang zijn voor dingen die ze beter wél kunnen vreezen. Mensen maken zich bijvoorbeeld dikwijls zorgen over de luchtvervuiling, terwijl de luchtkwaliteit in huis vaak vele malen zorgwekkender is. Dat zie je niet, maar het is vaak echt heel slecht.” De meeste ongelukken, vervolgt ze, gebeuren in huis. „Op de trap, om precies te zijn. Er is niemand die zal opperen om daarom alleen huizen zonder trap te bouwen. Erger nog: mensen laten in hun woning een wenteltrap aanleggen omdat die zoveel ruimte bespaart. En als je nou érgens nauwelijks veilig vanaf kan met een baby op je arm, is het van een wenteltrap!”